

Regeringens proposition

2003/04:165

Stämpelskatt i samband med företagsinteckning

Prop.
2003/04:165

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 10 juni 2004

Lars Engqvist

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att stämpelskatt skall kunna tas ut i samband med att ansökan om företagsinteckning beviljas och att reglerna skall ges retroaktiv tillämpning fr.o.m. den 5 mars 2004.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Bakgrunden till förslagen	6
4.1	Stämpelskatt.....	6
4.2	En ny företagsinteckning	7
5	Förslag	8
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
7	Offentligfinansiella konsekvenser	11
8	Författningskommentar	11
	Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.....	11
Bilaga 1	Lagförslag i promemorian om stämpelskatt i samband med företagsinteckning	13
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	15
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag	16
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	18
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 juni 2004.....	19

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2003/04:165

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 21, 22 och 24 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*21 §¹

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg, skepp eller näringsverksamhet.

Med beviljande av ansökan om inteckning i skepp jämställs att inteckning i skeppsbygge förs över från fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel till fartygsregistrets skeppsdel.

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg eller skepp. *Detta gäller också vid beviljande av ansökan om företagsinteckning.*

22 §²

Sker nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom *eller, då fråga är om företagsinteckning, i näringsverksamhet* som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3 respektive 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de

Skер nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3 respektive 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de

¹ Senaste lydelse 2001:345.

² Senaste lydelse 2001:1222.

inteckningar i den förvärvade verksamheten som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen. inteckningar som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen.

24 §³

Stämpelskatten är vid inteckning i

1) fast egendom och tomträtt tjugo kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,

2) luftfartyg och näringsverksamhet tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas, 2) luftfartyg tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,

3) skepp fyra kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Vid företagsinteckning är stämpelskatten tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Skatten är alltid lägst femtio kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2004 och tillämpas från och med den 5 mars 2004 om inte annat följer av punkten 2.

2. I fråga om företagsinteckning som har beviljats enligt lagen (1984:649) om företagshypotek skall följande gälla fram till den 1 januari 2005. Vid tillämpning av 22 § första stycket skall äldre bestämmelser tillämpas vid samtidig ansökan om dödning av företagsinteckning som beviljats enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och nyinteckning enligt lagen (2003:528) om företagsinteckning. Skatteplikt skall i sådant fall föreligga för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de dödade inteckningarna.

3. För företagsinteckningar som beviljas under perioden 5 mars 2004 – 30 november 2004 skall beslut om fastställande av stämpelskatt meddelas snarast efter den 30 november 2004.

³ Senaste lydelse 1985:616.

Från och med den 1 januari 2004 har lagen (1984:649) om företagshypotek, FHL, ersatts med en ny lag om företagsinteckning, FIL, (prop. 2002/03:49, bet. 2002/03:LU17, rskr. 2002/03:222, SFS 2003:528). Den gamla lagen om företagshypotek gäller övergångsvis fram till och med den 31 december 2004 för inteckningar som beviljats enligt den lagen. Reformen innebär att en ny företagsinteckning ersätter det tidigare företagshypoteket.

De nya civilrättsliga reglerna om företagsinteckning har getts en sådan konstruktion att det inte längre är möjligt att ta ut stämpelskatt i samband med att en ansökan om företagsinteckning beviljas. Detta är en icke avsedd effekt och stämpelskattereglerna borde ha ändrats vid ikraftträdandet av den nya lagen om företagsinteckning. Med anledning av den uppkomna situationen lämnade regeringen den 4 mars 2004 en skrivelse (Skr. 2003/04:107) till riksdagen med meddelande om kommande förslag om ändring av reglerna om uttag av stämpelskatt vid företagsinteckning. Regeringen föreslog med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen att de kommande förslagen skall tillämpas i fråga om uttag av stämpelskatt vid beviljande av ansökan om företagsinteckning fr.o.m. dagen efter överlämnandet av skrivelsen, dvs. fr.o.m. den 5 mars 2004.

Frågan om hur stämpelskattereglerna skall anpassas till de nya reglerna om företagsinteckning har utretts inom Finansdepartementet och en promemoria (Fi2004/1149) med förslag till ändringar i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, stämpelskattelagen, har utarbetats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats och remisstiden gick ut den 10 maj 2004. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr Fi2004/1149).

Regeringen beslutade den 19 maj 2004 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran. Yttrandet finns i *bilaga 4*. Vissa redaktionella ändringar har gjorts i förhållande till lagrådsremissens förslag.

4 Bakgrunden till förslagen

4.1 Stämpelskatt

Reglerna om stämpelskatt finns i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, stämpelskattelagen, och i förordningen (1984:406) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, stämpelskatteförordningen. Stämpelskatt skall betalas till staten vid förvärv av fast egendom och tomträtter samt vid beviljande av inteckningar, 1 § stämpelskattelagen. Det är inskrivningsmyndigheten som är beskattningsmyndighet, 3 § samma lag. Ärenden om företagsinteckning handläggs enligt 1 § förordningen (2003:552) om företagsinteckning av Patent- och registreringsverket, PRV. Den 1 juli

2004 kommer PRV att delas upp i ett patentverk och ett bolagsverk (prop. 2003/04:34, bet. 2003/04 NU07, rskr. 2003/04:172). Det innebär att det från och med nämnda datum kommer att vara Bolagsverket som är inskrivningsmyndighet när det gäller företagsinteckningar.

I 21–24 §§ stämpelskattelagen finns bestämmelser om skatteplikt och skattesats i fråga om inteckningar. Stämpelskatt tas ut dels vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, dels vid beviljande av sådan ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg, skepp eller näringsverksamhet.

Enligt bestämmelserna i 22 § stämpelskattelagen föreligger skatteplikt vid samtidig ansökan om dödning och nyinteckning endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Det innebär att stämpelskatten på de dödade inteckningarna får avräknas från stämpelskatten på de nya inteckningarna. Det gäller under förutsättning att inteckningarna beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna. I fråga om företagsinteckning krävs, för att avräkning skall få ske, att de nya inteckningarna beviljas i näringsverksamhet som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Av 22 § andra stycket stämpelskattelagen framgår att avräkning även kan göras i det fallet att en näringsverksamhet förvärvats genom en fusion eller fission. Företagsinteckningarna i det bolag som upphörde genom fusionen eller fissionen upphör också i samband med förvärvet. För att avräkning skall få göras vid fusion eller fission måste ansökan om företagsinteckning i det övertagande bolaget ha kommit in inom sex månader efter fusionen eller fissionen.

4.2 En ny företagsinteckning

Från och med den 1 januari 2004 har lagen (1984:649) om företagshypotek, FHL, ersatts med en ny lag om företagsinteckning, FIL (prop. 2002/03:49, bet. 2002/03:LU17, rskr. 2002/03:222, SFS 2003:528). Den gamla lagen om företagshypotek gäller övergångsvis fram till och med den 31 december 2004 för inteckningar som beviljats enligt den lagen.

FIL är ett resultat av en reform som skall underlätta för företag att genomföra företagsrekonstruktion i stället för att gå i konkurs. Reformen innebär bl.a. att en ny företagsinteckning ersätter det tidigare företagshypoteket. Företagsinteckningen ger allmän förmånsrätt och gäller i 55 procent av värdet av all gäldenärens egendom som återstår sedan borgenärer med bättre förmånsrätt fått betalt.

Av 1 kap. 1 § FIL framgår att företagsinteckning beviljas i all sökandens egendom. Kravet i FHL om att sökanden skulle vara näringsidkare har slopats. Det är emellertid bara en näringsidkare som kan upplåta säkerhet för en fordran genom att överlämna ett företagsinteckningsbrev beträffande sin egendom, 1 kap. 2 § FIL. En förutsättning för att en borgenär skall få förmånsrätt är således att gäldenären är näringsidkare och det ankommer därför på borgenären att i eget intresse kontrollera att förutsättningen är uppfylld. En företagsinteckning hos en fysisk person omfattar värdet av både fast och

De nämnda nyheterna avseende företagsinteckningar som har trätt i kraft vid årsskiftet 2003/2004 borde ha föranlett ändringar i stämpelskattelagen. Eftersom företagsinteckningar inte längre beviljas i näringsverksamhet kan stämpelskatt inte tas ut vid beviljande av ansökan om sådan inteckning efter den 1 januari 2004. Regeringen har, som framgår i avsnitt 3, i en skrivelse (Skr. 2003/04:107) aviserat att bestämmelserna skall ändras så att stämpelskatt skall kunna tas ut vid beviljande av ansökan om företagsinteckning fr.o.m. den 5 mars 2004.

I FHL fanns regler om s.k. förföljelserätt. Dessa innebar att företagshypoteket, vid överlåtelse av hela eller en del av en rörelse, gällde även hos förvärvaren under en viss tid. Förföljelserätten upphörde efter 18 månader om borgenären inte hade väckt talan mot förvärvaren om betalning och anmält detta till inskrivningsmyndigheten. I stället för att väcka talan om betalning var det vanligt att borgenären kom överens med både överlåtaren och förvärvaren av rörelsen om överflyttning av företagsinteckningarna. Förvärvaren ansökte därför om uttag av nya företagsinteckningar samtidigt som överlåtaren ansökte om dödning av företagsinteckningar på minst motsvarande belopp. Enligt 22 § första stycket stämpelskattelagen utgår då stämpelskatt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödats.

Förföljelserätten har tagits bort i den nya lagen om företagsinteckning. Det beror på att inteckningshavaren får förmånsrätt i all gäldenärens egendom, dvs. även förmånsrätt till betalningen som gäldenären får vid en överlåtelse av verksamheten vilket inte gällde tidigare.

5 Förslag

Regeringens förslag: Stämpelskatt skall tas ut när en ansökan om företagsinteckning beviljas. Avräkning av skatt skall kunna ske när sökanden samtidigt ansöker om dödning och nyinteckning under förutsättning att företagsinteckningarna beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har ingenting att erinra mot förslagen i promemorian. *Malmö tingsrätt* delar uppfattningen i promemorian att stämpelskattelagen måste ändras för att skatt skall kunna tas ut i samband med att en ansökan om företagsinteckning beviljas. Vidare anför tingsrätten att det inte framgår av promemorian vilken inverkan avskaffandet av den s.k. förföljelserätten har på möjligheten att avräkna stämpelskatt i samband med fusioner och verksamhetsöverlåtelse och att det behövs ett förtydligande av bestämmelserna i detta avseende. *Patent- och registreringsverket, PRV*, anser också att stämpelskattelagen behöver ändras men är kritiskt till utformningen av de föreslagna bestämmelserna i 22 § stämpelskattelagen. Verket uppger att de föreslagna reglerna kan

uppfattas på två olika sätt. Å ena sidan kan lagändringen uppfattas så att befrielse från eller nedsättning av stämpelskatt endast kan medges för sådana fall av samtidig ansökan om dödning och nyteckning som sker av en och samma person. PRV ställer sig bakom en sådan tolkning av 22 § första stycket stämpelskattelagen. Å andra sidan kan bestämmelserna uppfattas så att tillgodoräknande av stämpelskatt skall kunna medges även i samband med överlåtelse av egendom från en person till en annan. Eftersom FIL saknar regler om förföljelserätt kommer den nya inteckningen inte att beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna. PRV påpekar att det är av yttersta vikt att det klarläggs hur de nya bestämmelserna skall tillämpas. Verket uppger att de föreslagna ändringarna synes innebära att möjligheten till nedsättning eller befrielse av skatt på grund av verksamhetsöverlåtelse upphör fr.o.m. den 5 mars 2004.

Skälen för regeringens förslag: Eftersom företagsinteckning inte längre beviljas i näringsverksamhet och det inte heller krävs att sökanden är näringsidkare kan stämpelskatt inte tas ut vid beviljande av ansökan om företagsinteckning efter den 1 januari 2004. Detta har inte varit lagstiftarens avsikt. Regeringen föreslår därför att bestämmelserna i stämpelskattelagen ändras så att det framgår att skatt skall tas ut vid beviljande av ansökan om företagsinteckning.

Som i föregående avsnitt nämnts har den s.k. förföljelserätten tagits bort i FIL. Det innebär att det inte längre är möjligt att göra en företagsinteckning gällande i egendom som har överlåtits (jfr prop. 2002/03:49 s. 101). Som *Malmö tingsrätt* och *PRV* har uppgett får detta konsekvenser för bestämmelserna om avräkning av stämpelskatt i 22 § första stycket stämpelskattelagen. I likhet med övriga inteckningar kommer även en företagsinteckning att beviljas i viss egendom. För att avräkning skall kunna göras således den nya företagsinteckningen beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna. Det förutsätter att det är samma fysiska eller juridiska person som ansöker om dödning och nyinteckning. Den nya företagsinteckningen ger borgenären säkerhet i den ersättning som överlåtaren får vid en verksamhetsöverlåtelse. Den omständigheten att bestämmelserna om förföljelserätt har tagits bort innebär som PRV påpekat att det inte längre är möjligt att bevilja avräkning av stämpelskatt i samband med överlåtelse av verksamhet.

När det gäller det fallet att en näringsverksamhet har förvärvats genom en fusion eller fission kommer avräkning att kunna ske även i fortsättningen. Skatteplikt föreligger således endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som upphörde till följd av fusionen eller fissionen. Det innebär att det i sådana fall fortfarande finns en koppling mellan företagsinteckningarna och en viss näringsverksamhet. Det kan dock bara vara juridiska personer som är inblandade i den typen av omstruktureringar. Därigenom ingår den intecknade egendomen alltid i en näringsverksamhet.

Regeringens förslag: Ändringarna i stämpelskattelagen skall träda i kraft den 1 december 2004 och tillämpas vid beviljande av ansökan om företagsinteckning från och med den 5 mars 2004.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag med den skillnaden att det i promemorian föreslogs att ändringarna skulle träda i kraft den 1 oktober 2004.

Remissinstanserna: *Malmö tingsrätt* avstyrker att ändringarna i stämpelskattelagen skall gälla retroaktivt och anför bl.a. följande. Av promemorian framgår att retroaktiviteten är betingad av ett förbiseende i lagstiftningsarbetet. De undantag från förbudet mot retroaktivitet vid uttagande av skatt eller statlig avgift som lagstiftaren ansåg motiverade skulle, enligt uttalanden i förarbetena, vara betingade av antingen en önskan att snabbt sätta stopp för förfaranden som innebar kringgående av gällande skattelag eller att samhället befann sig i en allvarlig krissituation. Under alla förhållanden måste förslaget till övergångsbestämmelser skrivas om så att det tydligt framgår att lagstiftningen gäller retroaktivt. *Sveriges advokatsamfund* anför att den retroaktiva tillämpningen av lagändringarna bör begränsas till beslut om att bevilja företagsinteckningar som baseras på ansökningar om företagsinteckning som kommit in den 5 mars 2004 eller senare.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande utformningen av stämpelskattelagen innebär att stämpelskatt inte kan tas ut vid ansökan om företagsinteckning. Detta leder till ett icke avsett skattebortfall. Att de nya bestämmelserna om företagsinteckning medförde att det inte längre var möjligt att ta ut stämpelskatt uppmärksammades varken av regeringen eller riksdagen vid lagstiftningsarbetet. Det är mot denna bakgrund viktigt att den tid under vilken stämpelskatt inte kan tas ut vid beviljande av företagsinteckning begränsas i möjligaste mån.

För att förhindra att ansökningar om företagsinteckningar skulle tidigareläggas i icke oväsentlig omfattning när det nu aktuella lagstiftningsarbetet blev känt beslutade regeringen den 4 mars 2004 att överlämna en skrivelse till riksdagen. I skrivelsen föreslog regeringen att de nya reglerna med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen skulle tillämpas retroaktivt. Regeringen föreslog att reglerna skulle tillämpas på uttag av stämpelskatt vid beviljande av ansökan om företagsinteckning fr.o.m. dagen efter det att regeringen till riksdagen överlämnat skrivelsen. Regeringen överlämnade skrivelsen den 4 mars 2004 till riksdagen (Skr. 2003/04:107).

Regeringen anser att omständigheterna som ligger bakom behovet av lagändringen utgör sådana särskilda skäl som krävs för en retroaktiv tillämpning och föreslår att de nya bestämmelserna skall tillämpas fr.o.m. den 5 mars 2004.

Statens intäkter av stämpelskatt på företagsinteckningar uppgick år 2003 till cirka 240 miljoner kronor. Skattebortfallet sedan årsskiftet 2003/2004 och fram till och med dagen då skrivelsen överlämnades uppgår till cirka 18 miljoner kronor enligt uppgift från PRV. Eftersom avräkningsmöjligheterna kommer att minska på grund att förföljelserätten slopats kommer intäkterna av stämpelskatt i samband med företagsinteckning framöver att öka något.

De förslag som läggs fram i propositionen kommer till en början att medföra vissa ökade administrativa kostnader. Inskrivningsmyndigheten kommer att drabbas av visst merarbete i samband med debiteringen av stämpelskatt som blir nödvändig på grund av den retroaktiva tillämpningen som bestämmelserna föreslås få. Vidare utgår regeringen från att Kammarkollegiet kommer att överklaga de beslut om stämpelskatt som har fattats under perioden den 1 januari 2004 t.o.m. den 4 mars 2004 för att på så sätt åstadkomma rättelse i de fall där stämpelskatt tagits ut utan stöd i lag. I samband härmed kommer vissa extra kostnader att drabba såväl Kammarkollegiet som domstolsväsendet.

De ökade administrativa kostnaderna, som trots allt torde vara begränsade, får täckas inom befintliga budgetramar.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

21 §

För att det skall föreligga överensstämmelse med reglerna i lagen (2003:528) om företagsinteckning ändras första stycket på det sättet att det anges att stämpelskatt skall tas ut vid beviljande av ansökan om företagsinteckning.

22 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den som samtidigt ansöker om dödning och nyinteckning av företagsinteckningar skall få avräkning under förutsättning att den nya företagsinteckningen beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

I *andra stycket* tas orden ”i den förvärvade verksamheten” bort på grund av att företagsinteckning inte längre beviljas i näringsverksamhet.

24 §

Eftersom företagsinteckning inte längre beviljas i näringsverksamhet ändras bestämmelsen genom att *första stycket punkten 2* bara omfattar inteckning i luftfartyg. I det nya *andra stycket* anges skattesatsen i fråga om företagsinteckning. Det nuvarande *andra stycket* blir ett nytt *tredje stycke*.

Övergångsbestämmelser

Av *punkten 1* framgår att ändringarna i stämpelskattelagen skall träda i kraft den 1 december 2004. Regeringen har i en skrivelse till riksdagen (Skr. 2003/04:107) aviserat att de nya reglerna med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen skall tillämpas vid beviljande av ansökan om företagsinteckning från och med den 5 mars 2004, dvs. dagen efter det att skrivelsen överlämnades till riksdagen.

För en företagsinteckning som har beviljats enligt lagen (1984:649) om företagshypotek, FHL, gäller bestämmelserna i den lagen fram till den 1 januari 2005, *punkten 3* av övergångsbestämmelserna till lagen (2003:528) om företagsinteckning, FIL. *PRV* har påpekat att reglerna om förföljelserätt kommer att gälla även under år 2004 för sådana företagsinteckningar. Det har därför tagits in en bestämmelse i *punkten 2* om att äldre bestämmelser om undantag från skatteplikt i 22 § första stycket stämpelskattelagen skall tillämpas fram till den 1 januari 2005 vid samtidig ansökan om dödning av företagsinteckning som har beviljats enligt FHL och nyinteckning enligt FIL. Efter utgången av år 2004 kan avräkning inte längre göras i samband med verksamhetsöverlåtelse.

I *punkten 3* anges att inskrivningsmyndigheten i samband med beviljande av företagsinteckningar under perioden 5 mars – 30 november 2004, dvs. fram till dagen för ikraftträdandet av ändringen i stämpelskattelagen, skall ta ut stämpelskatt i efterhand. Inskrivningsmyndigheten får således efter ikraftträdandet debitera dem som under den aktuella perioden beviljats företagsinteckningar. Stämpelskatten skall debiteras så snart som möjligt efter lagens ikraftträdande.

Lagförslag i promemorian om stämpelskatt i samband med företagsinteckning

Prop. 2003/04:165
Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 21–22 och 24 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg, skepp *eller näringsverksamhet*.

Med beviljande av ansökan om inteckning i skepp jämställs att inteckning i skeppsbygge förs över från fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel till fartygsregistrets skeppsdel.

Skер nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom *eller, då fråga är om företagsinteckning, i näringsverksamhet* som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3

Föreslagen lydelse

21 §⁴

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg *eller skepp. Detta gäller också vid beviljande av ansökan om företagsinteckning.*

22 §⁵

Skер nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3

⁴ Senaste lydelse 2001:345.

⁵ Senaste lydelse 2001:1222.

respektive 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar *i den förvärvade verksamheten* som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen.

respektive 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen.

24 §⁶

Stämpelskatten är vid inteckning i

- 1) fast egendom och tomträtt tjugo kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,
- 2) luftfartyg *och näringsverksamhet* tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,
- 3) skepp fyra kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Vid företagsinteckning är stämpelskatten tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Skatten är alltid lägst femtio kronor.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2004.
 2. För företagsinteckningar som beviljas under perioden 5 mars 2004 – 30 september 2004 skall beslut om fastställande av stämpelskatt meddelas snarast efter den 30 september 2004.

⁶ Senaste lydelse 1985:616.

Förteckning över remissinstanser

Prop. 2003/04:165
Bilaga 2

Följande remissinstanser har lämnat yttrande över promemorian Stämpelskatt i samband med företagsinteckning. Svea hovrätt, Kammarrätten i Jönköping, Malmö tingsrätt, Domstolsverket, Finansinspektionen, Skatteverket, Kammarkollegiet, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet, Konkurrensverket, Patent- och registreringsverket, Närings- och teknikutvecklingsverket, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Fristående Sparbankers Riksförbund.

Riksbanken och Riksrevisionen har angett att de avstår från att lämna synpunkter.

Lantmäteriverket och Svenska Kreditföreningen har inte svarat på remissen.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 21, 22 och 24 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg, skepp *eller näringsverksamhet*.

Med beviljande av ansökan om inteckning i skepp jämställs att inteckning i skeppsbygge förs över från fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel till fartygsregistrets skeppsdel.

Föreslagen lydelse

21 §⁷

Om inte annat framgår av 22 och 23 §§ tas stämpelskatt ut vid beviljande av sådan ansökan om inteckning i fast egendom som avses i 22 kap. 2 § jordabalken, samt vid beviljande av motsvarande ansökan beträffande tomträtt, luftfartyg *eller skepp. Detta gäller också vid beviljande av ansökan om företagsinteckning.*

22 §⁸

Skер nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom *eller, då fråga är om företagsinteckning, i näringsverksamhet* som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3 respektive 5 § inkomstskattelagen

Skер nyinteckning och dödning på grund av samtidig ansökan, föreligger skatteplikt endast för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som dödas. Detta gäller dock bara om inteckningarna beviljas i egendom som helt eller delvis omfattades av de dödade inteckningarna.

Har en näringsverksamhet tidigast sex månader före ansökan om företagsinteckning förvärvats genom en sådan fusion eller fission som anges i 37 kap. 3 respektive 5 § inkomstskattelagen

⁷ Senaste lydelse 2001:345.

⁸ Senaste lydelse 2001:1222.

(1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar *i den förvärvade verksamheten* som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen.

(1999:1229) föreligger skatteplikt endast för ett belopp motsvarande skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de inteckningar som upphörde att gälla till följd av fusionen eller fissionen.

24 §⁹

Stämpelskatten är vid inteckning i

1) fast egendom och tomträtt tjugo kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,

2) luftfartyg *och näringsverksamhet* tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas,

3) skepp fyra kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Vid företagsinteckning är stämpelskatten tio kronor för varje fullt tusental kronor av det belopp som intecknas.

Skatten är alltid lägst femtio kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2004 och tillämpas från och med den 5 mars 2004 om inte annat framgår av punkten 2.

2. I fråga om företagsinteckning som har beviljats enligt lagen (1984:649) om företagshypotek skall följande gälla fram till den 1 januari 2005. Vid tillämpning av 22 § första stycket skall äldre bestämmelser tillämpas vid samtidig ansökan om dödning av företagsinteckning som beviljats enligt lagen (1984:649) om företagshypotek och nyinteckning av företagsinteckning enligt lagen (2003:528) om företagsinteckning. Skatteplikt skall i sådant fall föreligga för skillnaden mellan det nyintecknade beloppet och beloppet av de dödade inteckningarna.

2. För företagsinteckningar som beviljas under perioden 5 mars 2004 – 30 november 2004 skall beslut om fastställande av stämpelskatt meddelas snarast efter den 30 november 2004.

⁹ Senaste lydelse 1985:616.

Lagrådets yttrande

Prop. 2003/04:165
Bilaga 4

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-05-25

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, f.d. justitierådet Inger Nyström och regeringsrådet Bengt-Åke Nilsson.

Enligt en lagrådsremiss den 19 maj 2004 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Cecilia Silfverhjelms.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 juni 2004

Närvarande: statsrådet Engqvist, ordförande, och statsråden Ulvskog, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Lund, Nykvist, Andnor, Nuder, Johansson, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: statsrådet Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2003/04:165 Stämpelskatt i samband med företagsinteckning